Komunikacijski načrt

Različica 1.0 (1. junij 2026)

Socialno marginalizirana telesa v prehodu: Umiranje in smrt na prostorih bivše Jugoslavije, od 19. do 21. stoletja

ERC Perspektiva projekt

Jelena Seferović

Financer: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Šifra projekta: N6-0474

Obdobje trajanja: od 1. junija 2026 do 31. maja 2029.

Institucija: Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana

Junij 2026

1. Namen in cilji komuniciranja

Raziskovanje, izvedeno v okviru tega projekta, je poglavitno usmerjeno v znanstveno skupnost,

vendar bodo njegovi rezultati dostopni tudi širši zainteresirani javnosti. Ugotovitve bodo objavljene in predstavljene v skladu z načrtovanimi rezultati projekta:
– v prvem in drugem letu projekta bodo objavljeni po trije znanstveni članki, v tretjem letu projekta pa bo objavljena uredniška knjiga;
– v prvem in drugem letu projekta bo izvedena po ena tematska delavnica, v tretjem letu projekta pa bo izvedena zaključna konferenca;
– rezultati raziskave bodo enkrat letno predstavljeni na mednarodni konferenci v vseh treh letih projekta;
– raziskovalna podatkovna zbirka bo raziskovalcem na voljo v odprtem dostopu;
– objavljeno bo zaključno poročilo.

Komunikacijski načrt vključuje vse zastavljene cilje.

2. Ciljne skupine

Spoznanja, pridobljena z raziskavo, bodo namenjena akademski skupnosti in zainteresirani javnosti. Rezultati bodo predstavljeni v znanstvenih delih ter na domačih in mednarodnih konferencah, kar bo hkrati omogočilo povezovanje s strokovnjaki z različnih področij humanističnih in družboslovnih ved v tujini ter izmenjavo znanja in izkušenj. Tematske delavnice bodo namenjene predvsem strokovni javnosti, vendar bodo odprte tudi za vse zainteresirane udeležence. Informacije o delavnicah in drugih projektnih dejavnostih bodo objavljene na spletni strani in družbenih omrežjih Inštituta za novejšo zgodovino (INZ). Spletna stran projekta bo namenjena obveščanju javnosti o dejavnostih, povezanih s projektom. Zaključno poročilo projekta bo objavljeno na spletni strani in bo dostopno vsem zainteresiranim. Rezultati bodo dodatno predstavljeni na predavanjih, okroglih mizah in drugih dogodkih, ki bodo potekali v času trajanja projekta.

3. Ključna sporočila

Projekt izhaja iz predpostavke, da umiranje in smrt nista le biološka procesa, temveč tudi družbena in kulturna dogodka. Osredotoča se na manj raziskane pojave, kot so formalne in neformalne oblike skrbi, prakse in obredi, povezani z umiranjem in smrtjo marginaliziranih oseb v Sloveniji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, od konca 19. stoletja do danes, z izjemo obeh svetovnih vojn in zadnje vojne v Jugoslaviji. Projekt ne obravnava le konca življenja, temveč tudi širše mehanizme družbene izključenosti, odnose moči ter načine družbenega prepoznavanja marginaliziranih skupin. Rezultati projekta bodo predstavljeni v znanstvenih člankih, na konferencah in delavnicah. Najpomembnejša spoznanja bodo dostopna tudi širši javnosti.

4. Komunikacijski kanali in orodja

Poleg organizatorjev posameznih dogodkov bo projekt svoje dejavnosti in rezultate predstavljal tudi prek drugih komunikacijskih kanalov v okviru programa pri Inštitutu za novejšo zgodovino.

– spletna stran projekta: https://inz.si/en/projekt/socialno-marginalizirana-telesa-v-prehodu-umiranje-in-smrt-na-prostorih-bivse-jugoslavije-od-19-do-21-stoletja/
– družbena omrežja Inštituta za novejšo zgodovino, kot so Instagram (institut_za_novejso_zgodovino), Facebook (Inštitut za novejšo zgodovino) in LinkedIn (Inštitut za novejšo zgodovino),
– javni dogodki, predvsem predavanja,
– konference in drugi podobni dogodki, vključno z objavami v znanstvenih revijah.

5. Časovni načrt
Časovni načrt se bo med izvajanjem projekta prilagajal glede na potek in napredek raziskave. Komunikacijske aktivnosti se bodo začele že v prvih fazah projekta, njihov obseg pa bo odvisen od zbranega gradiva. Na spletni strani projekta in družbenih omrežjih bodo predstavljene aktivnosti projekta, med drugim sodelovanje na konferencah, izvedene delavnice in objavljeni znanstveni članki. Objavljeni bodo tudi kratki zapisi s terenskega in arhivskega dela ter intervjujev, skupaj s fotografijami.

6. Odgovornosti
Za posodabljanje komunikacijskega načrta in izvajanje komunikacijskih aktivnosti je odgovorna vodja projekta, Jelena Seferović.

7. Kazalniki uspešnosti
Uspešnost komuniciranja projekta se bo spremljala na podlagi števila objav, udeležencev in izvedenih dogodkov ter dosega vsebin, objavljenih na spletu.

8. Skladnost z zahtevami ARIS
Komunikacijski načrt in njegovo izvajanje bosta usklajena z zahtevami ARIS. To vključuje navedbo sofinanciranja ARIS v objavah in na dogodkih, javno predstavitev rezultatov raziskave, upoštevanje pravil odprtega dostopa ter etičnih načel raziskovalnega in javnega delovanja.

***

Opis projekta

Projekt raziskuje, kako so se v Sloveniji, na Hrvaškem in v Bosni in Hercegovini skozi zgodovino in vse do danes oblikovali formalni in neformalni načini skrbi, prakse in rituali, povezani z umiranjem in smrtjo marginaliziranih oseb, kot so invalidi, osebe z duševnimi težavami, osebe, ki so poskušale ali storile samomor, zaporniki, revni, brezdomci, pripadniki romske skupnosti, LGBTQI+ osebe, osebe z nalezljivimi spolno prenosljivimi boleznimi ter sodobni delovni migranti. Umiranje in smrt sta obravnavana kot trenutka, v katerih postanejo vidne družbene razlike, saj se pokaže, kdo ima pravico do dostojanstvene smrti in spomina ter kdo ostaja pozabljen ali izključen. Raziskava se tako ne osredotoča zgolj na konec življenja, temveč tudi na širše mehanizme družbene izključenosti, moči in družbenega prepoznavanja marginaliziranih skupin. Čeprav so Slovenija, Hrvaška in Bosna in Hercegovina v večjem delu obravnavanega obdobja delile skupne politične in upravne okvire, od Avstro-Ogrske, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev oziroma Jugoslavije do socialistične federacije in današnjih tranzicijskih držav, je vsaka razvila svoje, včasih podobne in včasih nasprotujoče si pristope k smrti in umiranju marginaliziranih oseb. Obravnavani pojavi niso razumljeni kot ustaljeni vzorci, temveč kot spreminjajoči se procesi, v katerih se prepletajo zgodovina, politika, čustveni odnosi in družbeni vzorci, povezani s smrtjo. Raziskava temelji na visokih etičnih standardih, spoštuje evropske predpise o varstvu podatkov in pravice družbeno

marginaliziranih skupin ter relevantne predpise, povezane z raziskovanjem umiranja, smrti in spomina, ob hkratnem upoštevanju zakonodaje posameznih vključenih držav.

Cilji projekta:

1. Rekonstruirati razvoj načinov skrbi, praks in ritualov, povezanih z umiranjem in smrtjo marginaliziranih oseb v Sloveniji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini od konca 19. stoltja do danes.
2. Analizirati vlogo družbenih norm, institucij in odnosov moči pri oblikovanju izkušenj umiranja, smrti in spomina marginaliziranih skupin.
3. Opredeliti kontinuitete in spremembe v odnosu do umiranja in smrti ter analizirati vpliv različnih zgodovinskih, političnih in družbenih kontekstov na položaj marginaliziranih skupin.